

הרב מרדכי יצהרי שליט"א

סגן ראש עיריית תל אביב (לשעבר), ראש המדרשה טוב טעם ודעת
רב שכונות נוה צדק, שבזי וכרם התימנים תל אביב
מחה"ס אפיקי ים, גלי ים ב"ח, פלאי ים, ועוד.

מגדלתו ומרוממתו על כל המעשים

מרן פוסק הדור הרה"ג עובדיה יוסף זצ"ל

אגורה באהלך עולמים אחסה בסתר כנפיק סלה (תהלים ס"א ה'). וכי עלתה על דעתו של דוד שיהא חי וקיים לעולמים. אלא כך אמר דוד לפני הקב"ה, רבונו של עולם, אזכה שיהיו דברי נאמרין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות (ירושלמי שקלים פרק ב' הלכה ה').

ידוע כי ההתגלות הראשונה שנגלה הקב"ה למשה רבינו ע"ה, לא היתה אלא לאחר המחזה בסנה הבוער באש ואיננו אוכל. לשם מה היה נחוץ נס הסנה כאשר מגמת הדברים להטיל עליו שליחות קדושה להוצאת בני ישראל ממצרים. מה היתה תרומתו של הסנה לגופה של המשימה שהוטלה על משה רבינו ע"ה.

הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל בספר אזנים לתורה (שמות ג' ב') משיב על שאלה זו וזה לשונו, לו לא היה משה סר לראות את המחזה הגדול, לו לא היו נראים בו סימנים

מרן והרב מרדכי יצהרי

של ערנות למראה עיניו, של התעמקות בדברים נפלאים לדעת את סיבתם האמיתית, לו היה מוצא הקב"ה אותו אדיש למראה עיניו, לא היה מוסר לו למשה את השליחות הגדולה. וירא ה' כי סר לראות (שם ד'), כיון שהביט בו הקב"ה, אמר, נאה זה לרעות את ישראל (שמות רבה פרשה ב' אות ו'), עכ"ל.

כוחות רבים גנוזים בו באדם. והכוח הגדול מכולם, להפעיל את כל אחד מהכוחות הללו, במקום הנכון ובשעה הנכונה, כמאמר החכם מכל האדם (קהלת ג' א') לפל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים. לינה בארבע אמות של הלכה, הינה אחד מכוחות הנפש הגדולים. יציאה בשעה המתאימה לראות דרכי אדם ואומה ולעמוד לימינם, אף היא כוח נפשי בעל חשיבות עליונה.

משה רבינו ע"ה ידע את סוד השימוש הנכון בכוחות הרבים שהיו בו, בשעת הצורך. והיה כל מבקש ה' יצא אל אוהל מועד אשר מחוץ למחנה (שמות ל"ג ז'). אבל בשעת הצורך, וירד משה אל העם (שם י"ט כ"ה). גדולתו של משה רבינו מתבטאת בין השאר בהיותו מסוגל לשהות בהר ארבעים יום וארבעים לילה, בנייתוק מוחלט מדרכי החומר ומכל מושג גשמי, ומאידך ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא

בסבלותם (שם ב' י"א), ופירש רש"י, נתן עיניו וליבו להיות מיצר עליהם, ע"כ. זוהי הדוגמא למנהיג בישראל. ללון באהלה של תורה, לשקוד על דלתותיה יום יום. ובכך לא סגי, אלא חייב הוא לעבור את המבחן, האם עיניו וליבו נתונים לדרכי כלל ישראל.

כזה היה מרן הראשון לציון רבן של כל ישראל הגאון האדיר רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, נשיא מועצת חכמי התורה. בשקידה עצומה ובהמתת עצמו באהלה של תורה, יגע ועמל מתוך חריפות ובקיאיות בכל מקצועות התורה ומכמניה. הד ליגיעה זו בא לידי ביטוי בספרים הרבים שחיבר, שו"ת יביע אומר, שו"ת יחוה דעת, חזון עובדיה, לווית חן, טהרת הבית, מאור ישראל, ועוד. הספרים הללו מהווים אבן פינה להוראה בישראל. נוסף לכך זה, חננו ה' יתברך בלב רחום וחנון עם עין טובה, המביטה נכוחה לראות בסבלם של ישראל, ולהיות עמהם בקשיי היום יום ובצרכי השעה. שילוב מופלא של תורה וגמילות חסדים ודאגה לכלל העם, במידה שאין לה שיעור. הוא עלה ונתעלה במעלות ההנהגה הרוחנית בעם ישראל, עד שהפך להיות אביהם של ישראל.

הוא שקבע את הסיסמה "להחזיר עטרה לישנה", שהיא בעלת משמעות רחבה. ישיבות ומוסדות תורה נוסדו על פי הנחייתו, ומתוכן צמחו רבנים דיינים וגדולי תורה. הוקמו תלמודי תורה, המהווים מאגר לא אכזב לרבנים ומנהיגים. בין המפעלים החשובים, רשת

בתי הספר "אל המעיין", הנקראת עתה על שמו "בני יוסף", בהם מתחנכים אלפים רבים מילדי ישראל, כן ירבו. בדרשותיו ובשיעוריו הרבים שהגיעו לכל קצוי תבל, קשר את כלל העם בעבודות אהבה, תלמידי חכמים, אנשים פשוטים ואנשי עמל, אנשי ספר וחוקרים, וגם אנשי תקשורת שחיפשו מטעמים לפרנסתם.

כוחות הנפש שהיו לו, היו כמעין בלתי נדלה, כבאר מפכה מים חיים, וככל ששואבים יותר מן המעיין כן מתגברים מימיו ועולים. כך גם האהבה לעם היתה פורה ורבה בנפשו. כה היה עשיר באהבת העם, עד שבכוחו לפרנס המונים ונותרה לו עוד אהבה למכביר שתספיק לכל הנבראים והיצירה עלי אדמות.

אישיותו הקורנת הצטיינה באהבה שאין מים בעולם שיוכלו לכבותה. הוא אהב כל אות בתורת ישראל. הוא אהב כל יהודי מבני ישראל. אהבת ה' אהבת התורה ואהבת ישראל, היו את כל הוויתו. ולכן כל אחד מהעם הרגיש אליו קרבה יתירה. הוא היה כה טבעי ברדתו אל העם, והעם בחושיהם הבריאים הרגישו את גודל אהבתו אליהם. דבר זה בא לידי ביטוי בצורה הכי טבעית והכי אמיתית, ביום הסתלקותו לשמי מרום. בהתראה קצרה באו מכל קצוי הארץ בהמוניהם מכל שבטי ישראל, גדולי תורה נכבדי העם ופשוטיהם, קרוב למיליון איש. תופעה שלא היתה כמותה מאז ומקדם, ונראה שלא תהיה תופעה כזו שוב אלא רק

עם ביאת משיח צדקנו, במהרה בימינו, אמן.

מרן כותב הקדשה בספרו לרב מרדכי יצהרי

ובפשטות יש לומר עליו את דברי התנא רבי מאיר, כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה וכו'. נקרא רַע, אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות, משמח את המקום, משמח את הבריות, ומלבשתו ענוה ויראה, ומכשרתו להיות צדיק חסיד ישר ונאמן וכו', ונהנין ממנו עצה ותושיה בינה

וגבורה וכו', ומגלין לו רזי תורה, ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק וכו', ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים (אבות ריש פרק ו').

כך היה מנהגו ברשות הרבים, וכך היה ברשות היחיד שלו. הוא דאג להחזיר עטרה לישנה, והרים את קרנה של העדה הספרדית, בפיתוח ועידוד תלמידים. עדות לכך היא, גדולי תורה חכמים ומורי דרך מהדור הצעיר. הוא גם דאג למשפחתו, אשר כולם גדולי תורה, ההולכים בדרכו בשקידה ועמל התורה, וכן במנהיגות ציבורית הראויה לשבח.

גם את חלק הדרוש וההגות מסר לציבור בכישרון ובמחשבה עמוקה, בהן הכניס את כל ליבו. ודברים היוצאים מן הלב, נכנסים אל הלב. כך נהג גם בכתבת ספריו. שליטתו המוחלטת בארבעת חלקי שולחן ערוך, זכרונו המופלג לזכור כל פרט במרחבי הבבלי והירושלמי הראשונים והאחרונים ואחרי האחרונים, כולם יחד מהווים בת קול המעידה על אהבתו האין סופית לתורה וללומדיה.

קרבתו הגדולה אל מרן היתה בתקופה בה כיהן כרב ראשי בתל אביב רבתי. מרן התגורר בשדרות רוטשילד, ואני התגוררתי ולמדתי בקרבת מקום. ניתנה לי הזכות להמצא בחלק גדול משיעוריו בכולל בתל אביב ושיעוריו

מרן חונך מקוה טהרה בתל אביב
לצידו הרב מרדכי יצהרי וראש העיריה

בחנוכת מקוה טהרה חדש בתל אביב
מרן, הרב מרדכי יצהרי, הרב משה מאיה

הרבים בכל שכונות העיר, לבד מהופעות ציבוריות. הוא מסר שיעורים בצפון העיר, בדרום העיר ובמרכזה. לא יאומן כי יסופר איך נהר הציבור לשמוע דבר הלכה, איך הצטופפו התקרבו ונדחפו, והכל עשו אזנם כאפרכסת לשמוע בצמא את דרשתו, שהיה שוזר בה הלכה אגדה פלפול ובדיחותא, עד שלא היו רוצים לצאת מהמקום גם לאחר שהרב כבר עזב. בשיעורים הללו יכלו להשתתף בני תורה, זקנים ונערים, אנשי ספר ואנשי עמל. בשיעורים אלה הפך את כל המשתתפים לגווניהם לאיש אחד.

בעיות קשות עמדו לפניו, והוא התמסר להן בכל לבו ובכל נפשו. והנה דוגמא אחת מני רבות. מלחמת יום כיפור, שפרצה בתקופת כהונתו כרב ראשי בתל אביב יפו, גבתה קרבנות רבים, מה שהביא למצב שנותרו קרוב לאלף עגונות, שלא נודע בבירור גורל בעליהן, ולא היה מי שיוכל לדון בכמות כה גדולה של תיקי עגונות. כמובן, מרן היה זה שנדרש להכניס את ראשו לעניינים חמורים אלו, ובעזרת ה' עלה בידו להתיר את כל עגונות המלחמה. לילות רבים הדיר שינה מעיניו, להציל נשים רבות מעגינות. הוא קיים במלוא המשמעות את דברי רבן גמליאל, כמדומים אתם ששררה אני נותן לכם, עבדות אני נותן

מרן נושא דברים ביום שכולו תורה בתל אביב

לכם (הוריות י' ע"א). כך משתקפת דמותו של מנהיג אמיתי. השררה אינה מטרה ואינה תכלית. השררה היא עול, היא עבדות לעם ה'. ואצוה את שופטיכם בעת ההיא (דברים א' ט"ז), משמניתים אמרתי להם, אין עכשיו כלשעבר, לשעבר הייתם ברשות עצמכם, עכשיו הרי אתם משועבדים לצבור (רש"י שם).

דמות כזו נשלחת לעולמנו פעם אחת בכמה דורות. כיום היא חסרה, אך תורתו מאירה

הרב מרדכי יצהרי ומרן

ומזהירה כאבן טובה, אשר ככל שמרחיקים אותה מן העין עולה הברק והאור שהיא מפיצה.

הלך מאתנו פוסק ענק, שהכל היה נהיר לו. איש אשכולות, שהכל היה בו. בעל שרשים עמוקים בתורה, ביראה ובאהבת ישראל. רועה נאמן ומנהיג גדול. איש תבונה ועצה. עושה חסד ומטיב לבריות, אשר כאב את כאבם של אחרים והרבה ליטול שמחה בשמחתם.

הרב מרדכי יצהרי, ראש עיריית תל אביב, מרן, הרב חיים דוד הלוי

כוחות רבים השקיע בתל אביב רבתי, ואחר כך בארץ ישראל כולה בתפקידו כראשון לציון, ואחר כך כנשיא מועצת חכמי התורה. בכל התקופות הללו ענה תשובות לאלפי שאלות שהגיעו אליו מכל קצוי תבל, וכתב ספרים למכביר.

מרן והרב מרדכי יצהרי
בחנוכת מקוה טהרה בתל אביב

הגדיל לעשות בהקמת תנועה שהפכה להיות כח מכריע בשלטון הישראלי. נשאלת השאלה, מאין שאב את הכוחות הללו. התשובה לכך היא כפי שכתבנו בראשית דברינו. ראה הקב"ה את רצונו ומחשבתו של מרן, ואז אמר הקב"ה, לך נאה להיות רועה נאמן לבני ישראל.

מרן הרב עובדיה יוסף היה המשביר, המפרנס והמכלכל את צרכיו הרוחניים של העם בישראל. הוא גם המשביר, מלשון הסברה. הוא היה אמן ההסברה. בדרשותיו היה שובה לבבות. הוא גם המשביר, מלשון שִׁבְרוּ (תקוותו) על ה' אלהיו (תהלים קמ"ו ה'). הוא נסך תקוה ואמונה בלבבות רבים. וכל זה נשאר גם לאחר פטירתו.

על מרן יש לקרוא את הפסוקים (מלאכי ב' ו-ז') תורת אמת היתה בפיהו, וְעֹלָה לא נמצא בשפתיו, בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעוון. כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו, כי מלאך ה' צבאות הוא.

למעשה, אין בכח שום אדם למצות ולו אחד מני אלף מאישיותו רבת הגוונים, רבת האשכולות ורבת האנפין של מרן, תל תלפיות. אמרתי להבין את דברי רבי (במסכת אבות ריש פרק ב') איזוהי דרך ישרה שְׁיָבוֹר לו האדם, כל שהיא תפארת לְעוֹשָׁהּ, ותפארת לו מן האדם, ע"כ. ופירש הרמב"ם (שם) כי הדרך הישרה הן הפעולות הטובות שעל האדם לעשותן על דרך האמצעית, מפני שבהן יקנה האדם לנפשו תכונות חשובות, ויהיה מנהגו טוב עם בני אדם. וזהו תפארת לְעוֹשָׁהּ, ותפארת לו מן האדם, עיין שם. וזו היא הדרך המובחרת המכונה לב טהור, המחדשת בקרבו רוח נכונה. וגם תפארת לו מן האדם, לנהוג עם הבריות מנהג טוב נאה ונדיב. נמצא שלפי פירוש הרמב"ם, דרך ישרה היא הדרך האמצעית, שביל הזהב, כפי שהרמב"ם מגדיר זאת גם בפרק הרביעי משמונה פרקים ובמקומות נוספים. מרן בליבו הטהור וברוחו הנכונה, מצא בְּשִׁבִּיל האמצעי לנהוג עם הבריות ולקרבת לתורה.

נעים זמירות ישראל אמר, אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה (תהלים צ"ט י"א). בפסוק זה מופיעים שני תארים, המציינים תכונות נפשיות חשובות, צדיק וישר לב. ובאותו פסוק גם שני מושגים, אור ושמחה. לצדיק אור, ושמחה לישרי לב.

חז"ל בחנו איזו משתי התכונות חשובה יותר, צדיק או ישר לב. מאחר ושני העניינים הללו עדינים מאד להבחנה, העבירו את הבחינה לשני המושגים, איזה מהם חשוב יותר, אור או שמחה. בזה יש חילוקי דעות בין המפרשים. רש"י (תענית ט"ו ע"א) סובר שהשמחה חשובה יותר מן האור, משום שלפעמים יכול להיות (חלילה) אור ללא שמחה, ואלו השמחה מקיפה את הכל. מתוך דבריו משמע כי ישר לב עדיף מצדיק.

מהרש"א (שם) סובר שהשמחה אמנם חשובה מאד, אך המושג שמחה כשהוא לעצמו הוא מושג גשמי וחמרי. אמנם אנחנו יצרנו מושג שמחה של מצוה, אך כשלעצמו הוא חמרי, כדברי שלמה המלך (קהלת ב' ב') ולשמחה מה זו עושה. לעומת זה, האור הוא מושג רוחני נפשי. ולא לחינם נקראה התורה בלשון אור, כמו שנאמר (משלי ו' כ"ג) כי נר מצוה ותורה אור.

זאת ועוד, המושג שמחה הוא מושג הקיים רק בעולם הזה, כי רק בעולם הזה אפשר לשמוח. ואלו בעולם הבא, המושג הוא נהנים מזיו השכינה (ברכות י"ז ע"א) ולא שמחים. אבל המושג אור כוחו יפה הן בעולם הזה והן בעולם הבא, כדברי חז"ל בחגיגה (י"ב ע"א) וירא אלהים את האור כי טוב (בראשית א' ד'), ראהו שאינו כדאי להשתמש בו הרשעים, עמד והבדילו לצדיקים לעתיד לבוא.

יוצא איפא לפי דברי מהרש"א, שצדיק עדיף מישר לב, משום שהאור הוא מושג נצחי. ולכן גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם (חולין ז' ע"ב), כי את האור האמיתי המקורי הם יכולים להשפיע מעולם שכולו טוב. אצל מרן היו שני המושגים שלובים זה בזה, והוא יכול להשפיע גם אור וגם שמחה.

הספר

חקרי ים

לזיכרון גדול הדור, פוסק ומנהיג, אחד ויחיד בדורו,

בחיר התורה וגדול הענווה,

אדמו"ר הרה"ג **עובדיה יוסף** זצוקללה"ה

הוא שנתן לי העידוד לכתוב.

אני מודה לשי"ת שנפלה זכות בחלקי לחסות בצלו,

מאז כיהן פאר כרבה הראשי לתל אביב-יפו רבתי,

ועד הסתלקותו לגנזי מרומים תנצב"ה.

ספרו של הרב מרדכי יצהרי
המוקדש לכבודו של מרן

לסיום, אומר כמה מלים על מרן בשפת השירה. מעלת השירה,
שבמלים מעטות התוכן הוא רב.

להחזיר עטרה לישנה ולהפיץ אור כשחר
הוגה מחדש וצפונות התורה מפענח
אהבה וחסד לכל אדם שולח
מרן אזור כגיבור חלציו במהרה
לחם מלחמת חכמים בטעם וסברא
תירץ קושיות ופרכות על תנא ואמורא
מקום תימה ופשיטא, בדרך הישרה
וחסורי מחסרה ובניין אב ודרך הגזירה
והעמקה בדברי הגאונים בריהטא
חיתך בתלמודו פוסקים כמו פים פצירה*
וקידושין והתרת עגונות באין ברירה
יבום ומאון וחליצה ואיסור כהנים בזרה
ודין נזק ודין מזיק ומצות הבערה
כולם גלויים לו כדין תנור וכירה
ודין שדה ודין חוכר חכירה
כמו עירוב בשבת החמורה
ויחווה דעת לויית חן שמורה
ובמאור ישראל וענף עץ אבות שזורה
ושיעורים ועצרות למכביר
ה' יזכנו לראות פניו המאירות

מרן נולד כרועה מרן כמנהיג נבחר
ימיו לעבודת קודש ובכל עת מוחו קודח
הצמיח פירות עם טעם וריח
עתה העולם בלי ירח
עיין ודקדק בדברי הגמרא
ידע והעמיק באיני, מתקיף ותניא
הבין דברי רב ושמואל, אביי ורבא
מקום תיקו וכדי נסבה*, על פי דרך קצרה
ואיפכא מסתברא לקלה וחמורה
להשלים אם יש דעה חסרה
הבדיל בתיקו דממונא לקולא ודאיסורא לחומרא
בחכמה ובחקר לב על פי עדות מסורה
ודין פסח בפסק המחבר ומצה העשירה
ודין משפט יהודי ומסורת ומקרא
ודין שוכרים ושומרים כשהם בריבה
וחילוקים מדויקים ודקים
וחכמה זו כתובה ביביע אומר אמורה
ובטהרת הבית וחזון עובדיה זכורה
ובעטרת זהב ואמה של מלכות כרוכה
ועל כולם דרשתו בצאת שבת גבורה

בביאת גואל צדק ובקיבוץ כל פזורות.

עינינו

בבת

חלוקת מלגות תשע"ו
לעמלי תורה מטעם
ארגון "חדש בקרבי"
שע"י ארגון יוצאי תימן
בנשיאות
הרב מרדכי יצהרי שליט"א

הרב מרדכי יצהרי (נושא דברים), הרב משה ישראל יונה, הרב שלמה מחפוד,
הרב אבירן יצחק הלוי, הרב אברהם שמן, הרב פנחס קורח, הרב עובדיה יונה

מקבלי המלגות

הרב ברוך עוקשי מקבל מלגה במקום הראשון

הקהל בכנס

הרב נתנאל זכריהו

הרב שלמה מחפוד

רב